

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-816/22-U

Název	Mateřská škola speciální, Demosthenes, o.p.s.
Sídlo	Mírová 2, 400 11 Ústí nad Labem
E-mail	lenka.pospisilova@demosthenes.cz
IČ	25044648
Identifikátor	610150332
Právní forma	obecně prospěšná společnost
Zastupující	PaedDr. Lenka Pospíšilová, Ph.D.
Zřizovatel	Sanatorium Demosthenes s.r.o.
Místo inspekční činnosti	Mírová 2820/2, Ústí nad Labem
Termín inspekční činnosti	21. 6. 2022 – 23. 6. 2022 a 27. 6. 2022 – 1. 7. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b), c) a odst. 7 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou školou podle školního vzdělávacího programu a podmínek a průběhu poskytování poradenských služeb ve školském poradenském zařízení.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem.

Charakteristika

Mateřská škola speciální, Demosthenes, o.p.s. (dále také „zařízení“) vykonává činnost mateřské školy a speciálně pedagogického centra, které jsou samostatnými celky dětského centra komplexní péče Demosthenes, propojujícího zdravotnické, školské a sociální služby.

Ve čtyřech třídách mateřské školy speciální (dále „mateřská škola“) je vzděláváno 39 dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, 12 dětí plní povinnou předškolní docházku, z nichž šest má odložen začátek povinné školní docházky o jeden rok. Vzdělávání je realizováno podle školního vzdělávacího programu „Jaro, léto, podzim, zima, s Krtečkem se na svět dívám“.

Speciálně pedagogické centrum (dále „SPC“ nebo „centrum“) poskytuje poradenské služby dětem, žákům a studentům (dále „klient“) s narušenou komunikační schopností, vadami sluchu, zraku, s kombinovanými vadami a jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením.

Další informace o činnosti školy a centra lze najít na www.demosthenes.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Hlavním záměrem mateřské školy je prostřednictvím včasné diagnostiky a speciálně pedagogické péče přispět k úspěšnému zapojení dětí do dalšího vzdělávání a běžného života. Daří se ho naplňovat. Kompetence spojené s chodem mateřské školy ředitelka účelně delegovala na vedoucí učitelku, která pedagožkám poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě jejich práce a metodickou podporu. Cílené další vzdělávání pedagogických pracovníků má pozitivní dopad na jejich profesionalitu, která se projevila v průběhu vzdělávání, zejména ve volbě efektivních metod a forem práce a v zohledňování potřeb a možností jednotlivých dětí. Pedagogická rada se jako poradní orgán ředitelky pravidelně zabývá řešením aktuálních problémů, projednává vzdělávací výsledky dětí s cílem maximální podpory vývoje s ohledem na jejich specifické potřeby.

Stav materiálně-technického zázemí je průběžně vyhodnocován a zajišťována jeho obnova. Předškolní vzdělávání se uskutečňuje v esteticky podnětném prostředí. Třídy jsou vybaveny funkčním dětským nábytkem a velkým množstvím didaktických, relaxačních, kompenzačních a stimulačních pomůcek včetně pomůcek pro strukturované učení, které jsou účelně využívány. K hrám a relaxaci dětí slouží zahrada s herními prvky.

Hodnocení podmínek poskytování poradenských služeb

Nově nastavená strategie rozvoje SPC vychází z celkové koncepce dětského centra komplexní péče Demosthenes a směřuje k funkčnímu a efektivnímu provázání zdravotnických, sociálních a školských služeb. SPC vhodně doplňuje komplexnost poskytované péče. Jeho hlavním záměrem je nastavení optimálních podmínek, forem a způsobů vzdělávání klientů se speciálními vzdělávacími potřebami na základě podkladů z lékařských vyšetření, vlastní diagnostiky a z konkrétní znalosti prostředí škol a školských zařízení. Pro efektivní naplňování doporučených podpůrných opatření klade SPC důraz na co největší informovanost pedagogů o speciálních vzdělávacích potřebách klientů. V průběhu školního roku 2021/2022 byla nastavena autoevaluace činnosti centra, získané poznatky slouží jako východisko pro další práci a jsou zdrojem podnětů pro rozvoj SPC. Ředitelka přijala opatření k odstranění a prevenci nedostatků zjištěných při poslední inspekční činnosti. Nově byla zavedena evidence dat žádostí o poskytnutí poradenské služby

a sjednoceny písemné formy žádostí. Hodnocení práce jednotlivých pracovníků však není systematické, pracovníci nedostávají účinnou zpětnou vazbu o kvalitě své práce. SPC nemá stanoven jednotný postup při poskytování poradenských služeb a vedení dokumentace klientů. Spisová dokumentace v listinné podobě není vedena přehledně. Péče o klienta v některých spisech není vždy chronologicky zaznamenávána, neposkytuje ucelené informace o průběhu poskytované péče, což neumožňuje zpracovat výstupy v návaznosti na předchozí poradenskou službu. Od minulé inspekční činnosti byl elektronický systém vhodně doplněn anamnestickými daty klientů. Přetrvává v něm přílišná stručnost záznamů o činnostech s klienty, není uvedena forma poskytnutí služby (ve škole, na pracovišti, telefonický kontakt), konkrétní doporučení klientovi nebo informace o proběhlé intervenci. Stejně úkony jsou zaznamenávány různým způsobem, což způsobuje nízkou přehlednost a složitý způsob vyhledávání informací o poskytnutých službách.

Předností plně kvalifikovaného poradenského týmu je aktivní postoj k vzájemné podpoře a spolupráci. Pracovníci mají nově stanovený rozsah přímé a nepřímé pedagogické činnosti dle výše úvazku. Počet odborných pracovníků centra a jejich úvazky vzhledem k počtu klientů a struktuře činností v rámci poskytovaných služeb jsou optimální. Ke svému profesnímu rozvoji přistupují pracovníci aktivně. V tomto školním roce byly vhodně zařazovány vzdělávací akce se zaměřením na odklad školní docházky, logopedii, diagnostiku dílčích funkcí a získání odbornosti při psychoterapeutickém výcviku.

Pravidelně konané porady o odborných, provozních a organizačních záležitostech přispívají k okamžitému řešení aktuálních problémů, jejich dopad na sjednocování postupů je však minimální. Pro sdílení zkušeností v rámci centra začaly probíhat intervize, při kterých odborní pracovníci diskutují nad kazuistickým řešením konkrétních případů a získávají tím nový pohled na konkrétní situaci. Příkladné jsou konzultace vedoucí pracovnice SPC s dalšími odborníky zařízení na tzv. konziliích, což umožňuje efektivní přenos informací mezi jednotlivými rezorty a tím propojenost péče o klienty. Odborní pracovníci projednávají své závěry a návrhy podpůrných opatření s kmenovými školami klientů, což vede k nastavení podpůrných opatření dle potřeb klientů a možností škol. Externí evaluaci ke sledování a vyhodnocování zpětné vazby o spokojenosti klientů a spolupracujících škol a rodin s poradenskými službami SPC nevyužívá, i když by přispěla ke zvyšování kvality podmínek a průběhu poskytovaných služeb.

SPC poskytuje klientům, jejich zákonným zástupcům i širší veřejnosti informace o poradenských službách a provozní době na přístupném místě SPC a na webových stránkách zařízení. Prostory SPC působí estetickým dojmem, jsou bezbariérové. Materiálně-technické podmínky umožňují kvalitní poskytování poradenských služeb. Sdílené pracovní prostory pro diagnostickou činnost jsou vhodně vybaveny nábytkem, výpočetní technikou, tiskárnou a odbornou literaturou. Omezený počet pracovníků se po vzájemné dohodě odborných pracovníků řeší kombinací práce v SPC a výjezdů do škol a školských zařízení. Materiální vybavení je průběžně doplňováno a obnovováno. Od poslední inspekční činnosti došlo k nákupu standardizovaných diagnostických nástrojů a proškolení odborných pracovníků v jejich využívání, což zajišťuje validitu závěrů, které jsou podkladem pro stanovení potřebných doporučení.

Provoz SPC v místě poskytovaných školských služeb Nezvalova 2024, Varnsdorf skončil k 30. červnu 2022, klienti byli převedeni do SPC v Ústí nad Labem. Vzhledem k častému poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních je negativní dopad na klienty a dostupnost služeb minimální.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Stanovené cíle předškolního vzdělávání jsou naplňovány pestrou, tematicky provázanou a diferencovanou vzdělávací nabídkou, která je vhodně doplňována podpůrnými aktivitami (ergoterapie, canisterapie aj.). Kvalitu vzdělávání příznivě ovlivňuje promyšlené rozdělení dětí do tříd a odborně erudovaný přístup učitelek, které aktivně spolupracují s asistentkami pedagoga a společně poskytují dětem účinnou individualizovanou podporu.

V průběhu vzdělávání byla patrná příjemná atmosféra se vstřícným a empatickým přístupem pedagogických pracovníků k dětem. Vzdělávání bylo založeno na názornosti, činnostním a smyslovém učení. Ve třídách s dětmi s poruchou autistického spektra byl vhodně uplatňován systém strukturální výuky a vizualizace. Spontánní a řízené aktivity byly vzájemně provázané, děti měly dostatek prostoru pro vlastní iniciativu. Pravidelně byly zařazovány komunitní kruhy, různorodé pohybové aktivity a hry podporující prosociální chování dětí. Rozvoji jemné motoriky napomáhaly výtvarné a pracovní aktivity. Pedagožky děti pozitivně motivovaly, podněcovaly je k aktivitě, oceňovaly jejich úspěchy a pokroky. Podporovaly děti v samostatnosti, vedly je k upevňování sebeobslužných a společenských návyků. Zohledňovaly momentální zdravotní i psychický stav a individuální vzdělávací potřeby dětí.

Hodnocení průběhu poskytovaných poradenských služeb

Od minulé inspekční činnosti došlo k rozšíření poskytovaných služeb o diagnostiku specifických poruch učení a vyšetření školní zralosti, dále SPC realizuje zjišťování míry dopadu zrakových a sluchových vad do vzdělávání. Největší podíl poradenských služeb představují metodické konzultace se zákonnými zástupci, s pedagogy ve školách a školských zařízeních. Psycholožka SPC poskytuje individuální a rodinnou psychologickou péči.

Východiskem diagnostiky jsou vstupní informace od zákonných zástupců, škol a školských zařízení. V rámci komplexní diagnostiky pracovníci centra účelně spolupracují s dalšími odborníky zařízení s cílem vytvoření uceleného jednotného diagnostického závěru, stanovení podpůrných opatření a terapeutických postupů.

Část poradenských činností se uskutečňuje v terénu, kde součástí práce odborných pracovníků jsou individuální či skupinové konzultace a metodická činnost, čímž se zlepšuje dostupnost poradenských služeb. Záznamy z konzultací v evidenci výjezdů jsou však obecné, nelze z nich vysledovat konkrétní cíl, obsah a příjemce poskytnuté konzultace. Rovněž výstup z konzultací s klientem nebo zákonným zástupcem při osobní návštěvě centra v elektronickém systému je velmi stručný. Neúplné zápisy mohou být nevýhodou pro klienty např. v případě předání spisů do jiného poradenského zařízení.

Od minulé inspekční činnosti se zlepšilo dodržování stanovených lhůt pro realizaci poradenských služeb. Podpůrná opatření a individuální vzdělávací plány jsou vyhodnocovány na základě dotazníků pro učitele, méně časté je vyhodnocování přímo ve školách za aktivní přítomnosti pedagogů.

SPC poskytuje účinnou podporu školám organizováním seminářů k zápisu a odkladu školní docházky. V oblasti spolupráce s dalšími institucemi udržuje SPC aktivní kontakty s jinými poradenskými zařízeními, s odborníky ve zdravotnictví a v sociální sféře, přínosné je členství odborných pracovníků v Asociaci pracovníků speciálně pedagogických center.

Hodnocení výsledků vzdělávání

System pro sledování a vyhodnocování individuálních vzdělávacích pokroků dětí je účinný, ve spolupráci s dalšími odborníky jsou vyvozovány záměry pro následující pedagogické působení, které vedou k rozvoji osobního potenciálu dětí.

Realizované speciální vzdělávání, včetně výběru vhodných pedagogických postupů, stimulačních a kompenzačních pomůcek, je promyšlené a efektivní. Pedagožky účinně uplatňují podpurná opatření, respektují individuální vzdělávací potřeby dětí, podporují jejich všestranný rozvoj. V průběhu hospitací se děti projevovaly přirozeně, z jejich chování bylo zřejmé, že jsou ve škole spokojené a cítí se bezpečně. Dobře reagovaly na pokyny pedagogů, zapojovaly se do nabízených aktivit, v různé míře prokazovaly schopnost soustředit se na zadané úkoly. Většina dětí dokázala uplatnit návyky vhodného společenského chování a dodržovat základní pravidla soužití. Nedílnou součástí vzdělávacího procesu je environmentální výchova. Děti jsou vedeny k poznávání a ochraně přírody. Přírodovědná gramotnost je rozvíjena přímým pozorováním a zařazováním praktických činností. Předčtenářskou gramotnost dětí podporuje pravidelné předčítání textů a volný přístup ke knihám.

Pozitivní vliv na výsledky vzdělávání má úzká spolupráce s odborníky v rámci zařízení. Škola poskytuje zákonným zástupcům dětí poradenství při výchově a vzdělávání jejich dětí (konzultace aj.), pomáhá jim s výběrem vhodného navazujícího vzdělávání. Vzájemná komunikace je zajištěna také prostřednictvím poradce rodiny, v případě potřeby jsou využívány komunikační sešity.

Závěry

Vývoj školy a školského zařízení

Ředitelka přijala opatření k nedostatkům zjištěným při poslední inspekční činnosti, přetrvávají nedostatky v systému vedení pracovníků SPC.

K 30. 6. 2022 byla ukončena činnost SPC s místem poskytovaných školských služeb Nezvalova 2024, Varnsdorf.

Podařilo se udržet kvalitní úroveň poskytovaného předškolního vzdělávání a příjemné sociální klima mateřské školy.

Silné stránky

Systematické pedagogické vedení a cílené další vzdělávání pedagogických pracovníků se pozitivně promítají do průběhu vzdělávacího procesu v mateřské škole.

Učitelky zohledňují individuální vzdělávací potřeby dětí a poskytují jim ve spolupráci s asistentkami pedagoga účinnou individuální podporu.

Podporující pedagogický styl a empatická komunikace učitelek příznivě ovlivňují prosociální chování dětí.

Pozitivní interpersonální vztahy zvyšují kvalitu vzájemné spolupráce se všemi účastníky poradenského procesu.

Pravidelné konzultace vedoucí pracovnice SPC s dalšími odborníky zařízení na tzv. konziliích umožňují efektivní přenos informací mezi jednotlivými rezorty a tím propojenost péče o klienty.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

Vedení pracovníků SPC není systematické, nejsou sjednoceny postupy poradenského procesu. Nekomplexní informace o průběhu poskytované péče ve spisech některých klientů neumožňují efektivní návaznost na předchozí poradenskou službu.

Způsob vedení spisové dokumentace nepříznivě ovlivňuje sledování vývoje klienta v průběhu poradenské péče, zastupitelnost odborných pracovníků a komplexnost předávaných informací při přechodu klienta do jiného poradenského zařízení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

Zefektivnit systém vedení pracovníků, vymezit jednotný postup poskytování poradenské péče.

Nastavit vnitřní kontrolní systém průběhu a výstupů poskytovaných poradenských služeb.

Pro zvyšování kvality vyšetření a z nich plynoucích závěrů dále rozšiřovat nabídku o nové diagnostické nástroje s aktuální standardizací pro českou populaci.

Pro zkvalitnění poradenské péče zjišťovat spokojenost klientů, zákonných zástupců a spolupracujících škol s poskytovanými službami SPC.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy a školského zařízení dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy a školského zařízení ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zakládací smlouva obecně prospěšné společnosti (ze dne 23. 11. 1998) včetně Statusu
2. Zápis ze zasedání správní rady obecně prospěšné společnosti o jmenování ředitelky Speciální mateřské školy s účinností od 1. 8. 2000
3. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení MŠMT (ze dne 20. 6. 2022)
4. Výkaz o ředitelství škol (R 13-01) podle stavu k 30. 9. 2021
5. Výkaz o mateřské škole (S 1-01) podle stavu k 30. 9. 2021
6. Výkaz o speciálně pedagogickém centru (Z 33-01) podle stavu k 30. 9. 2021
7. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Jaro, léto, podzim, zima, s Krtečkem se na svět dívám“ s platností od 1. 9. 2018, aktualizace k 1. 9. 2021
8. Dlouhodobá koncepce rozvoje SPC (ze dne 1. 2. 2022)
9. Školní řád účinný od 1. 9. 2020

10. Vnitřní řád Speciálně pedagogického centra (ze dne 1. 2. 2022)
11. Vnitřní směrnice SPC (ze dne 1. 2. 2022)
12. Školní matrika, školní rok 2021/2022 (vzorek)
13. Třídní knihy, školní rok 2021/2022
14. Třídní vzdělávací programy, školní rok 2021/2022
15. Pedagogická diagnostika dětí, školní rok 2021/2022 (vzorek)
16. Dokumentace ke kontrolní a hospitační činnosti, školní rok 2021/2022
17. Doklady o odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků včetně osvědčení ze vzdělávacích akcí
18. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2021/2022
19. Plán činností na rok 2021/2022 (ze dne 23. 8. 2021)
20. Zápisy z jednání pedagogických rad, školní rok 2021/2022
21. Sebehodnocení pracovníků, školní rok 2020/2021
22. Spisová dokumentace klientů (vzorek)
23. Inspekční zpráva České školní inspekce č. j.: ČŠIU-775/21-U (ze dne 22. 10. 2021)
24. Webové stránky www.demosthenes.cz

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy a školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Jaroslava Pešková, školní
inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Bc. Jaroslava Pešková, v. r.

Mgr. Martina Hrdá, školní inspektorka

Mgr. Martina Hrdá, v. r.

PhDr. Marina Ulbertová, školní inspektorka

PhDr. Marina Ulbertová, v. r.

Bc. Jana Sejvalová, kontrolní pracovnice

Bc. Jana Sejvalová, v. r.

Bc. Blanka Zoudunová, kontrolní pracovnice

Bc. Blanka Zoudunová, v. r.

V Ústí nad Labem 29. 8. 2022

Datum a podpis ředitelky školy a školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PaedDr. Lenka Pospíšilová, Ph.D.,
ředitelka školy a školského zařízení

PaedDr. Lenka Pospíšilová, Ph.D., v. r.

V Ústí nad Labem 30. 8. 2022